

Tutkimushanke auttaa yrityksiä hyödyntämään Scope 3 -päästötietoja – luotettavampaa dataa koko arvoketjusta

Epäsuorat Scope 3 -päästöt muodostavat usein suurimman osan yrityksen hiilijalanjäljestä, mutta niiden tarkka mittaaminen ja hallinta on vaikeaa. VTT kumppaneineen on kehittämässä uusia menetelmiä Scope 3 -päästötietojen ja muun kestävytyteen liittyvän datan hyödyntämiseen. Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa keskitytään erityisesti energiankulutukseen liittyviin päästöihin ja muihin vastuullisuusnäkökulmiin.

EU:ssa suuret yritykset ovat velvoitettuja raportoimaan toimintansa kestävydestä ja vaikutuksista, ja pian vaatimus ulottuu myös pienempiin yrityksiin. Myös vastuullisuusraportointia koskevaa sääntelyä uudistetaan eri puolilla maailmaa. Sääntelyvaatimukset edustavat kuitenkin vain vähimmäistasoa yritysten kestäväälle liiketoiminnalle. Hankkeen tarkoituksena on kehittää yritysten kilpailukykyä parantamalla vastuullisuusdatan hyödyntämistä läpi koko tuotantoketjun.

Business Finlandin rahoittaman Optimi1 -yhteiskehityshankkeen tavoitteena on varmistaa, että tiedonkeruu ja -hallinta ovat yhdenmukaisia. Kehitettävät konseptit voivat auttaa yrityksiä hallitsemaan ja vähentämään ympäristöjalanjälkeään.

Scope 3 -päästöt ovat epäsuoria päästöjä, jotka syntyvät yrityksen ulkopuolisista toiminnoista, kuten toimitusketjun prosesseista, raaka-aineiden tuotannosta, jätehuollosta ja logistiikasta. Näiden päästöjen mittaaminen ja hallinta on haastavaa, sillä ne liittyvät monimutkaisiin arvoketjuihin, joista tietojen kerääminen on vaikeaa.

Yritykset käyttävät usein raportoinnissaan monenlaisia tietolähteitä, kuten yleisiä päästökaavioita, sen sijaan, että hyödyntäisivät ensisijaista, arvoketjusta suoraan saatavaa dataa. Tämä johtaa epä johdonmukaiseen raportointiin ja epäluotettavaan päätöksentekoon, sillä primääridata on edelleen harvinaista.

Ilman luotettavaa dataa on vaikea löytää tehokkaita keinoja, joilla puuttua päästöjen juurisyihin. Erityisesti näiden päästöjen vähentäminen olisi tärkeä askel kohti vastuullisempaa liiketoimintaa ja kestävämpää tuotantoprosessia niin kestävä kehityksen kuin liiketoiminnankin kehittämisen näkökulmista.

"Hankkeen päätavoitteena on kehittää menetelmiä, joilla ensisijaista vastuullisuusdataa voidaan kerätä koko arvoketjusta. Tämä tukee päätöksentekoa ja auttaa yrityksiä asettamaan yhteisiä päästövähennystavoitteita sidosryhmiensä kanssa. Katsomme tuotantoprosessia raaka-aineista loppukäyttäjään, jolloin asiakkaiden näkemykset kestävä kehityksen tavoitteista ja arvoista tulevat myös huomioitaviksi", kertoo **Nina Wessberg**, VTT:n johtava tutkija, ja jatkaa:

"Kehitämme myös tarkempia vaatimuksia Scope 3 -päästöjen raportointiin sekä luomme viitekehityksen, joka auttaa järjestämään nämä tiedot ja seuraamaan kestävä kehityksen keskeisiä tunnuslukuja (Key Performance Indicators). Viitekehitys auttaa laskemaan Scope 3 -päästöjen ja muiden vastuullisuustekijöiden aiheuttamia pitkän aikavälin vaikutuksia. Samalla se yhdistää nämä vaikutukset taloudellisiin ja sosiaalisiin mittareihin."

Sovellettavissa eri toimialoille

Scope 3 -datan läpinäkyvyys ja luotettavuus tukevat yrityksiä sekä vastuullisuusraportoinnissa että hankinnan, myynnin, markkinoinnin ja tuotekehityksen päätöksenteossa. Vastuullisuustiedon yhdistäminen nykyisiin taloudellisiin mittareihin voi tarjota yrityksille selkeää

kilpailuetua.

"Hiilidioksidipäästöjen raportointiin on jo olemassa standardeja, mutta ne ovat edelleen hajanaisia ja puutteellisia. Selkeyttämällä ja kokoamalla standardeja saamme aikaiseksi johdonmukaisempaa ja vertailukelpoisempaa raportointia eri yritysten välillä. Tämä on olennaista CO₂-päästöjen tarkassa mittaamisessa, analysoinnissa ja vähentämisessä, johon tutkimuksemme tähtää. Raportoinnin lisäksi yritykset tarvitsevat luotettavaa dataa myös sisäiseen käyttöön, esimerkiksi kestävämmän liiketoiminnan rakentamiseen", sanoo **Marileena Mäkelä**, Jyväskylän yliopiston apulaisprofessori.

Optimi1-hanke keskittyy tällä hetkellä pakkaus- ja logistiikka-alan arvoketjuihin, mutta konsepti on sovellettavissa myös muihin toimialoihin. Hanke on etsinyt keinoja erityisesti energiankulutuksen ja päästöjen mittaamiseen sekä raportointiin koko tuotantoprosessin matkalta.

"Toimitusketju on merkittävä osa yritysten Scope 3 -päästöjä, ja sen tehokas hallinta edellyttää luotettavaa dataa. Kuljetusyrietykset voivat tuottaa dataa mittaamalla ja raportoimalla ja auttaa näin valmistavan teollisuuden yrityksiä ottamaan logistiikan paremmin huomioon. Ahola Group haluaa olla tässä luotettava kumppani, ja tarjota tarkkaa raportointia ja tehokkaita logistiikkaratkaisuja sopivilla energiavaihtoilla", sanoo **Martin Nybacka**, Ahola Groupin T&K-projektikoordinaattori.

"Olemme sitoutuneet faktapohjaiseen vastuullisuustyöhön ja pyrimme hallitsemaan vaikutuksiamme hyödyntämällä tarkkaa ja luotettavaa dataa koko arvoketjussa. Luotettava data on tärkeässä roolissa myös Paptic-materiaalien jatkokehityksessä, jotta ne vastaavat parhaiten asiakastarpeisiin. Tällä hetkellä tiedon luotettavuudessa ja vertailukelpoisuudessa on kuitenkin vielä monia haasteita. On välttämätöntä kehittää parempia työkaluja tiedon keräämiseen ja jakamiseen", sanoo **Hanna Kalliomäki**, Papticin vastuullisuusjohtaja.

Kaksivuotinen tutkimushanke on edellyttänyt tiivistä yhteistyötä yritysten kanssa koko tuotantoketjun kattamiseksi. Muun muassa seuraavat yritykset ovat osallistuneet: Ahola Transport, Paptic, Solita, IOXIO ja Gofore. Hanke toteutetaan yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kanssa ja sitä rahoittaa Business Finland.

Lisätietoa:

Hankkeeseen liittyvät kysymykset:

Riku Salokangas, projektipäällikkö, VTT, riku.salokangas@vtt.fi

Yritysyhteistyö:

Jutta Nyblom, liiketoiminnan kehityspäällikkö, VTT, jutta.nyblom@vtt.fi

Lisätietoja VTT:stä:

Satu Holm-Jumppanen

Viestintäpäällikkö

puh. 050 305 4718, satu.holm-jumppanen@vtt.fi

www.vtt.fi

VTT on visionäärinen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiokumppani. Tartumme globaaleihin haasteisiin ja luomme niistä kestävä kasvun mahdollisuuksia. Autamme yhteiskuntaa kehittymään ja yrityksiä kasvamaan teknologisten innovaatioiden avulla – ajattelemme beyond the obvious. Meillä on yli 80 vuoden kokemus huippututkimuksesta ja tieteeseen perustuvista tuloksista. VTT luo vaikuttavuutta, kun innovaatiot ja liiketoiminta kohtaavat.

VTT – beyond the obvious

Lue lisää: vttresearch.com/fi, [LinkedIn](#), [Facebook](#), [YouTube](#), [Instagram](#) ja [Bluesky](#)